

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 478/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Ukrainaankin hankittavien perheasuntojen ja majoitustilojen kilpailuttamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pauli Kiurun /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 478/2022 vp:

Onko perheasuntojen ja majoitustilojen hankinta ukrainalaisille toteutettu suoraan hankintana ja kuinka monta yritystä on valittu mukaan toimittajiksi,

millä perusteilla suoraan hankintaan osallistuneet yritykset on valittu,

onko yrityksiltä vaadittu osaamista ja kokemusta sotatoimialueella toimimisesta ja kuinka perusteltu sellainen vaatimus ylipäättään voisi olla,

missä tai miten yritykset voivat tutustua hankintapäätökseen sekä siihen liittyviin asiakirjoihin,

onko tiedossa, että vastaavia hankintoja olisi tulossa lisää ja

miten hankinnoista tiedotetaan etukäteen, jotta kaikki halukkaat yritykset voivat osallistua tarjouskilpailuun?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomen tavoitteena on pystyä toimittamaan väliaikaisia asuntoja vähintään 200 kotinsa sodassa menettäneelle ukrainalaiselle ja tämän ohella noin 10 liikuteltavaa majoitustilaa maan pelastustoimelle. Kyse on solidaarisuuden osoituksesta Venäjän laajamittaisen ja oikeudettoman hyökkäyksen kohteeksi joutuneelle Ukrainalle. Suomen apu vastaa Ukrainan pyyntöön, jonka tämän on esittänyt eri yhteyksissä kahdenvälisesti sekä EU-pelastuspalvelumekanismin kautta.

Ukrainan tarve väliaikaiselle majoitukselle on valtava ja akuutti. YK:n pakolaisjärjestön UNHCR:n arvion mukaan yli 13 miljoonaa henkilöä on joutunut jättämään kotinsa Ukrainassa Venäjän hyökkäyssodan seurauksena. Ukrainan viranomaisten arvion mukaan yli 120 000 asuinrakennusta on tuhoutunut tai vaurioitunut Venäjän hyökkäyssodan seurauksena. Asuntoa vailla olevien tilanne huononee nopeasti kylmän ja lumen tullessa.

Käsillä olevan hankkeen turvin Suomi on osa ratkaisua maan kohdatessa tulevan talven, tuotamme ukrainalaisille konkreettista apua. Aikataulu hankinnalle on humanitaarista syistä johtuen erittäin kiireinen. Pyrkimyksenämme on edetä viiveettä hankintoihin ja saattaa apu perille Ukrainaan ennen uuden talven tuloa. Ukrainaan saavuttuaan aputoimitukset luovutetaan maan aluekehitys- ja kuntaministeriölle. Tämä hyväksyy toimituksia koskevat tekniset ratkaisut. Perheasunnot sijoitetaan ministeriön kanssa sovitun mukaisesti Kiovan alueelle. Muitakin alueita on ollut keskusteluissa esillä. Ukrainan toiveen mukaisesti perheasuntojen tulee olla mahdollisimman valmiita paikan päälle toimitettuna ja asennettuna. Pelastustoimen majoitustilat on tarkoitettu liikuttaviksi pelastustoimen toiminnan mukaisesti.

Pääsääntönä hankintalaissa on julkisten hankintojen kilpailuttaminen. Suorahankinta on kuitenkin ainoa keino vastata Ukrainan akuutteihin tarpeisiin tulevaa talvea vasten. Perheasuntojen hankinta on tarkoitus toteuttaa suorahankintana lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) 40 §:n 2. mom. 4 kohdan sekä 2 kohdan perusteella. Pelastustoimen majoitustilojen hankinta on tarkoitus toteuttaa suorahankintana lain julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista 22 §:n 4 kohdan perusteella. Hankinnat tehdään poikkeuksellisissa sotaolosuhteissa ja tästä aiheutuvan äärimmäisen kiireen johdosta. EU-komissio on todennut jäsenvaltioiden edellytykset soveltaa Ukrainan sodassa kiireellisiä julkishankintoja koskevia sääntöjä.

Neuvottelemme parhaillaan toimittajien kanssa perheasuntoja ja pelastustoimen majoitustiloja koskevista rakennusurakkahankinnoista. Hankinnoissa yhtenä keskeisenä kriteerinä on toimittajien kyky suoriutua hankinnoista erittäin kiireellisen aikataulun puitteissa. Myös toimittajien aiemmat referenssit vastaavista järjestelyistä otetaan huomioon. Perheasuntojen osalta keskeistä on lisäksi kokemus rakennusurakoiden toteuttamisesta sota- ja kriisialueilla sekä valmius lähettää asennushenkilöstöä asentamaan asunnot kohdemaahan. Hankkeen puitteissa tehtävät hankintapäätökset ja –sopimukset kuuluvat julkisuuslain piiriin.

Käsillä olevassa hankkeessa on kyse hyvin poikkeuksellisissa olosuhteissa tapahtuvista humanitaarisesta rakentamishankkeesta. Varsinaisessa Ukrainan jälleenrakennusvaiheessa suomalaisilla yrityksillä on mahdollisuus esitellä erinomaista tarjoamaansa laajemmin. Tulemme aktiivisesti edistämään tätä työtä heti kun olosuhteet sallivat.

Helsingissä 3.10.2022

Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari